

Van alles het beste

Evangelische basisschool Het SchatRijk – in Zaandam en Wormerveer - heeft in vele opzichten een afwijkende manier van lesgeven. Zo heeft een leerling vanaf groep 1 al te maken met verschillende leerkrachten. Maar het grootste onderscheid ligt hem in de keuzevrijheid van de leerling.

Tekst: Karin van Breugel | Beeld: Moon Jansen

Het SchatRijk heeft - net als veel andere basisscholen - een onder-, midden- en bovenbouw. De school vult het onderwijs in de 'bouwen' behoorlijk afwijkend in. Directeur Marc van de Geer: 'Elke bouw noemen wij een unit. De leerkrachten – of zoals wij zeggen: begeleiders – van de unit geven het onderwijs echt sámen.' Judy Fontijn is begeleider in de bovenbouw, waar de leerjaren 6, 7 en 8 bij elkaar zitten. Er zijn twee bovenbouwgroepen en Fontijn verzorgt vrijwel alle talige activiteiten voor beide groepen. 'Er wordt vaak gedacht dat een leerkracht alles moet kunnen. Waarom? Op onze school zetten we de leerkrachten in op basis van hun persoonlijke talenten en belangstelling. Ik vind het geweldig dat ik aan álle bovenbouwers de talige activiteiten kan aanbieden, zoals spelling, begrijpend lezen en creatief schrijven. Mijn bovenbouwcollega heeft meer affiniteit met rekenen, dus hij neemt dat deel voor zijn rekening.'

Samenwerking Om zo te kunnen werken, moet je je zaakjes wel goed organiseren. 'De taal- en rekeninstructies vinden 's ochtends plaats', legt Fontijn uit. Dat móét je goed inplannen, anders kom je in de knoei. Je hebt te maken met leerlingen uit drie jaargroepen, twee bovenbouwgroepen en twee collega's. Terwijl ik met een groepje met taal bezig ben, werkt mijn collega met een ander groepje aan rekenen. Je moet gelijktijdig klaar zijn, zodat je allebei weer met andere leerlingen verder kunt. Om alles goed te laten verlopen,

Het beste uit verschillende onderwijsconcepten

Het SchatRijk werd circa 3½ jaar geleden opgericht. De school profileert zich nadrukkelijk als evangelische basisschool, maar verder is ze niet echt in één hokje te plaatsen. Directeur Marc van de Geer: 'Voorafgaand aan onze oprichting hebben we veel uiteenlopende basisscholen bezocht die allemaal vernieuwend bezig waren. We hebben ons onder meer verdiept in verschillende didactische werkvormen. Die bezoeken waren heel inspirerend. We hebben uiteindelijk elementen van verschillende onderwijsconcepten een plek gegeven in ons eigen onderwijs. Je vindt hier dus bijvoorbeeld elementen van Dalton, Jenaplan, Freinet en het traditionele vernieuwingsonderwijs terug.'

gebruiken we een planbord en een goed rooster. Maar er wordt niet alleen 's ochtends nauw samengewerkt. 'We stemmen allerhande inhoudelijke en organisatorische zaken af. Daardoor krijg je het gevoel er niet alleen voor te staan. Je zorgt er echt met elkaar voor dat de kinderen het onderwijs krijgen dat ze nodig hebben.' Als voorbeeld noemt Fontijn de thema's, waaraan de bovenbouwleerlingen normaal gesproken in de middag werken. 'De thema's bereid ik altijd met drie collega's voor. We hebben allemaal onze eigen inbreng, en vullen elkaar mooi aan.' Hoe vinden leerlingen het onderwijs in units? Marc van de Geer: 'Wij merken dat de kinderen het leuk vinden. En wat minstens zo belangrijk is: we zijn ervan overtuigd dat we hen hierdoor goed voorbereiden op het voortgezet onderwijs. Ze leren vanaf

groep 1 om zelfstandig te werken, te plannen, keuzes te maken en samen te werken. Vooral 's middags, tijdens de thematische opdrachten, werken ze veel samen. Soms in tweetallen, soms in kleine groepjes. Door onze heterogene groepen werken ook jongere en oudere kinderen samen. Dat functioneert heel goed.'

Vrijheid Wat opvalt, is de grote keuzevrijheid die de leerlingen hebben, op velerlei gebied. Fontijn: 'Wekelijks krijgen ze bijvoorbeeld een taakbrief, met daarop het werk voor de komende week. De leerlingen kunnen zélf grotendeels bepalen in welke volgorde ze hun taken doen. Of neem de opdrachtkaarten, die we tijdens het thematisch werken gebruiken: de leerlingen kiezen zélf welke opdrachten hun het meeste aanspreken. Als leerkracht

'Er wordt vaak gedacht dat een leraar alles moet kunnen. Waarom?'

houd je in de gaten dat ze niet te eenzijdig kiezen.' Elke thema wordt altijd plenair afgesloten. Ook daarin hebben de leerlingen weer veel vrijheid. 'De kinderen presenteren wat ze geleerd hebben; de een maakt een muurkrant, de volgende voert een toneelstukje op en weer een ander maakt een PowerPoint-presentatie en houdt een voordracht,' zegt De Geer. Als toppunt van vrijheid noemt Fontijn het feit dat de kinderen geen vaste werkplek hebben. 'In beide bovenbouwlokalen hebben we een grote, ronde instructietafel. Er zijn losse tafeltjes en computerwerkplekken waar de leerlingen in hun eentje kunnen zitten en tafelgroepjes waaraan ze met een groepje kunnen samenwerken.' En ook hier mogen de leerlingen meestal zélf kiezen in welk lokaal ze gaan zitten. 'Als een leerling bijvoorbeeld met rekenwerk bezig is, zit hij vaak in het lokaal van mijn collega en als hij werkt aan hun taalopdrachten zit hij vaak bij mij. Als hij vragen heeft, is de 'rekenmeester' of 'taaljuf' direct onder handbereik. Wel zo handig!'

Meer informatie:
www.hetschatrijk.nl